

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník XXIII

3/2025

Dedina roka 2019

október

Štvrťročník

Slovo starostu

Vážení spoluobčania, milí čitatelia!

Horúce leto, dovolenky, prázdniny máme za sebou a nový školský rok sme začali na našej základnej škole s novým riaditeľom. Je ním Mgr. Tibor Macháč. Verím, že bude novým vetrom do plachiet a bude pokračovať v dobre rozbehnutej práci riaditeľky PhDr. Daniely Hamárovej, ktorej veľmi pekne ďakujem za poctivý a profesionálny prístup v tejto náročnej práci.

Predchádzajme škodám

Na základe stúpajúcich výpadkov elektrickej energie v distribučnej sieti sme v nedávnej dobe písali žiadosť na vyriešenie tejto situácie, nakoľko dochádzalo k poškodzovaniu elektrických spotrebičov v domácnostiach. Podstatou výpadkov boli prerastené dreviny v elektrickom vedení. Energetici ich orezali a ukázalo sa, že podstatná časť týchto drevín je na súkromných pozemkoch, a tak porušujeme zákon o ochrane prírody a krajiny, ktorý jednoznačne hovorí, že vlastní, správca alebo nájomca pozemku, na ktorom sa nachádza drevina, je povinný sa o ňu starať, najmä ju ošetrovať a udržiavať. A toto platí aj o prerastaní drevín cez plot k susedovi či na miestnu komunikáciu, kde môže dôjsť k poškodeniu vozidla. Problém vznikne, keď si poškodený začne cez poistnú udalosť uplatňovať nárok na uhradenie škody od vlastníka pozemku. Asi je rozumnejšie problémom predchádzať, ako ich riešiť. Orezanie stromov nie je až tak nákladné, ako preplatiť niekomu poškrabanú karosériu či poškodenie spätného zrkadla, kedy sa táto suma môže vyšplhať aj cez 1 000 €.

Koncom prázdnin sme sa pustili do opravy miestnych komunikácií. Ďalších päť úsekov bude s novým asfaltovým povrchom a na Košiaroch aj 150 m novej dažďovej kanalizácie.

Kompostéry už budú slúžiť

Konečne sme sa dostali aj k vydávaniu kompostérov do domácností. Aj napriek našej snahe sa celý proces poriadne natiahol kvôli administratívnej náročnosti a ťažko sa mi počúvajú klamstvá v médiách, ako sa ministerstvá snažia zjednodušiť čerpanie eurofondov. Toto isté platí aj pri projekte rekonštrukcie bývalej škôlky, kde máme

Začala farebná jeseň

Prichádza nám farebná jeseň. Ešte nás čakajú posledné práce v záhrade pri zbere úrody. Nájdime si však aj dostatok času na vychádzky do prírody, aby sme sa potešili všetkou tou farebnou krásou. Tešíme sa, že ešte nastane čas aj pre hubárov a doplníme si svoje zásoby na zimu aj sušenými, zaváranými či zamrazenými hubami. A nezabudnime vnášať slnko a dobrú náladu aj do našich medziľudských vzťahov.

Mladí hasiči z BARAN teamu získali 27. júla na hasičských pretekoch v Dulove 1. miesto. Tak majú svoj prvý putovný pohár.

stavebné práce už takmer ukončené, no refundácia nákladov pre zhotoviteľa je stále v nedohľadne. Počas realizácie sa vyskytli aj práce navyše, keď nám pri prácach začala opadávať pôvodná omietka, tak sme sa rozhodli urobiť komplet nové vnútorné omietky v celej budove a tieto náklady dofinancujeme z nášho rozpočtu. Dúfam, že to nespôsobí ďalšie problémy, nakoľko aj práce, ktoré si platíme z vlastného rozpočtu, nám musia schváliť na ministerstve a úradníkom je dosť ťažko vysvetliť, ako je to možné, že spadla stará omietka pri sekaní drážky pre elektriku. Napriek všetkým peripetiám urobíme všetko pre to, aby projekty boli prínosom pre našu obec.

Nový územný plán a naša zodpovednosť

Stále bežia aj práce na novom územnom pláne a v podstate vaše žiadosti sú už všetky prehodnotené a vyhovelo sa všet-

kým, ktoré neboli v rozpore so stavebným zákonom. Ak nie je prístupová cesta k pozemku, ako chcete na ňom stavať? K návrhom sa budú ešte vyjadrovať príslušné úrady a organizácie a aj tie môžu niektoré žiadosti vyradiť. Zarazil ma komentár jednej panej, keď povedala, že ako si môže nejaký poslanec či starosta dovoliť vyradiť jej pozemok z návrhu na výstavbu? Obecné zastupiteľstvo aj starosta berú na seba zodpovednosť za vzhľad obce a aj za to, aby výstavba v obci bola v súlade s platnou legislatívou. Keby si staval každý čo a kde sa mu zachce, tak by bolo problémov ešte viac ako je doteraz. Stavebný zákon miesto sľubovaného zjednodušenia skomplikoval celý proces stavebného povolenia a informácie v médiách o tom, že k drobnej stavbe netreba nič, sú klamstvá. Žiadosť na drobnú stavbu má niekoľko strán a už nestačí

Pokračovanie na str. 2

Pokračovanie zo str. 1

jednoduchý náčrt, ale musíte mať projekt od projektanta.

Prežijeme horší rok?

Na základe konsolidačných opatrení vlády nás čaká horší rok ako súčasný. Sľuby o skrátení pracovného týždňa nahrádzajú opatrenia, keď nám rušia štátne sviatky. Miesto otvárania obchodov, ktoré sú počas týchto sviatkov zatvorené, by bolo možno rozumnejšie reálne, nie len rečami, zjednodušiť čerpanie európskych peňazí, aby bolo viac roboty aj pre živnostníkov a firmy. Tým miesto ponuky pracovných príležitostí dvíhajú poplatky a rôzne odvody. Na druhej strane je to na zamyslenie, keď človek vidí stále plné parkoviská

obchodných centier počas víkendov. Na obec dostaneme o 10% menej podielových daní a zvyšuje sa tlak zo strany vlády, aby sme na obciach dvíhali dane za nehnuteľnosti občanom a tým vykompenzovali pokles. Napriek všetkým negatívnym opatreniam a prognózam sa budeme snažiť hospodáriť tak, aby sme fungovali bez nejakých negatívnych následkov.

V závere chcem poďakovať chlapom, ktorí pracujú na rekonštrukcii klubovne TJ, ako aj každému, kto pomohol pri organizovaní Papradňanského boľceňa, pretože sme urobili peknú akciu pre tisíce ľudí zo širokého okolia.

Ing. Roman Španihel,
starosta obce

Rozdávanie kompostérov začalo

Od pondelka 22. septembra sa v obci Papradno začalo rozdávanie kompostérov. Určené sú pre domácnosti, ktoré majú v obci trvalý pobyt. Ak však niekto, kto má naň nárok, ho odmietne (musí podpísať tlačivo), bude posunutý aj ľuďom, ktorí majú v obci nehnuteľnosť, no nie trvalý pobyt.

Vďaka kompostérom si budú môcť ľudia svojpomocne vyrobiť z biologického odpadu kvalitný kompost – organické hnojivo, ktoré je ideálne pre pestovanie rastlín. Pomocou neho sa vrátia späť do pôdy živiny, ktoré sa z nej predtým pri pestovaní odobrali. Vyzretý kompost je hnedej až tmavohnedej farby, jemnej hrudkovitej štruktúry, nezapáchá, ale vonia ako lesná pôda. Jeho prednosti sú v tom, že má schopnosť zadržiavať vodu v pôde, prevzdušňovať ju a zásobovať ju živinami. Vyzretý kompost môžeme aplikovať kedykoľvek – napr. pri výseve; výsadbe priesad, stromov a kríkov; hnojení trávnikov a záhrad. Kompost má pH neutrálne, a preto nie je vhodný ku kyslomilným rastlinám, ako sú napr. čučoriedky, azalky. Kompost nikdy nezaorávame, len ho jemne zapravíme do zeme. Na dostatočné zásobenie pôdy živinami stačí pre väčšinu pestovaných rastlín 1- centimetrová vrstva kompostu ročne. Obsah kompostérov sa teda vyvíjať nebude, ale ako cenné hnojivo ho môžu občania využívať opäť vo svojich záhradách.

Matričné okienko

* Víťame vás

Timea Oráviková

Nataša Švajdleníková

Filip Heššo

Lukáš Slivoník

Lucia Opoldíková

Sofia Badačová

Zomreli

Karol Mikudík (1965) 4.7.

Antónia Španihelová (1951) 6.7.

Peter Drábik (1975) 6.7.

Mária Hrebičíková (1926) 7.7.

Ján Bachratý (1959) 27.7.

Michal Urdák (1975) 14.8.

Helena Levčíková (1953) 18.9.

Svadby

9. augusta

Martin Belej
a Livia Chvostíková

1. septembra

Martin Kroner
a Kristína Tarabíková

6. septembra

Tomáš Rogo
a Martina Zboranová

12. septembra

Patrik Brezničan
a Barbora Staňová

20. septembra

Jakub Jánošík
a Sabína Šťastná

Voda nad zlato

Dlhotrvajúce horúce počasie bez dažďových zrážok postupne pri-náša „ovocie“ aj do našej obce. Mnohé gravitačné vodovody (samospády), studne a pramene mali výrazne znížené prítoky či úplne vyschli. Bohužiaľ, na takéto situácie sa už budeme musieť pripraviť, pretože sa budú v dôsledku zmeny klímy opakovať. Práve nedostatok vody často odhalí aj správanie a charakter ľudí. Najmä pri spoločných samospádoch, kde sú ľudia odkázaní jeden na druhého. V čase, kedy je každá kvapka dažďa nad zlato predsa nebudeme zbytočne míňať a plytvať spoločnou vodou! V takom čase je potrebné si vodu viac chrániť a často stačí, keď svoje záhradky nebudeme polievať pitnou vodou či namiesto plnej vane sa iba osprchujeme... Veľká vďaka patrí našim hasičom, ktorí sú v takýchto prípadoch nápomocní a ochotní doviezť vodu do spoločného rezervára. Ako tomu bolo aj na Košiaroch, kde napriek komplikovanému terénu s niekoľkotonovou tatrou vyšli a doplnili vodu, ktorá ľuďom tak chýbala. Nie je už na čase, aby sme si pitnú vodu začali viac chrániť a neplytvali ňou ani v čase, kedy nechýba? Lebo ak sa naučíme ňou šetriť v čase dostatku, tak potom, keď jej bude menej, ľahšie situáciu spoločne zvládneme!

Ospravedlnenie

Pri oslavách 130. výročia založenia DHZ Papradno bolo našim hasičom darované „rýchle zásahové vozidlo“ (bicykel s kárikou) nie od DHZ Brvníšte, ako sme nesprávne uviedli, ale od Petra Miniarika, okrskového veliteľa, ktorému sa touto cestou ospravedľujeme.

Poďakovanie

ZD Jednota dôchodcov Slovenska sa chce touto cestou poďakovať vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva, Poľovníckemu združeniu Javorník a Lesnému družstvu v Papradne za sponzorské príspevky a dary. Taktiež ďakujeme všetkým, ktorí sú nám nápomocní. Veľmi si to vážime.

(mt)

**LAVIČKY STRETNUTÍ V TIENI
STROMOV**

Projekt bol zrealizovaný vďaka Participatívnemu
– komunitnému rozpočtu TSK

ROZHODUJ
Miestny rozpočet

V našej obci

BOLO

Júl a august

počas prázdnin sme sa tešili na premietanie filmov v amfiteátri. Z dôvodu nepriaznivého počasia sme videli len jeden český film, komédiu - More na dvore.

V priestoroch záhrady pohostinstva DALAS Papradno si každý prázdninový piatok priaznivci hudby vychutnali posedenie pri speve a hre na gitare a harmonike. Vystúpili DRIENKY z Plevníka-Drienového, Kapela IBA TAK a DOMINO Band.

V M-bare 1. augusta usporiadali hudobný večer, na ktorom vystúpila Janka Štefancová. Pre deti bol pripravený skákací hrad.

Posedenia pri živej hudbe pokračovali aj v septembri.

19. júla

bolo oficiálne otvorenie ŠENKU. V Papradne pribudlo ďalšie zariadenie, kam sa môžete prísť občerstviť, posediť s kamarátom pri pive či s kamarátkou pri kávičke. Personál vás vždy milo privíta a ochotne obsluží.

27. júla

sa uskutočnil na futbalovom ihrisku TJ Žiar Papradno v Luhoch **13. ročník Memoriálu Jozefa Váchalika**. (viac na str. 12)

22. augusta

usporiadala na Kolibe Papradno hudobná skupina SYNTÉZA **rockový koncert**.

23. augusta

sa uskutočnil už 9. ročník futbalového turnaja chatárov v Medvedzém. (viac na str. 12)

31. augusta

obecné zložky, vedenie obce Papradno a hlavne DHZ Papradno zorganizovali už tradičnú traktorovú šou **Papradňanský boľceň**. (viac na str. 11)

28. septembra

Farský deň, sv. omša – poďakovanie za úrodu sa slávilo v krojoch.

BUDE

11. októbra

usporiada kolektív M-baru Papradno **Pivný festival**.

19. októbra

bude nedeľné popoludnie patriť skôr narodeným občanom. Na slávnosti **Mesiac úcty k star-**

ším žiaci ZŠ s MŠ Papradno, DFSk Podžiaranček i FSk Podžiaran potešia našich seniorov hodnotným kultúrnym programom. Podujatie sa uskutoční v kinosále KD o 14.00 hodine. V estrádnej sále bude v tomto čase **výstava ovocia a zeleniny**.

29. novembra

pozýva vedenie obce Papradno a Farský úrad Papradno všetkých našich občanov i priaznivcov Papradna z okolia na Ondrejovské hody. Dopoludnia bude pri amfiteátri dedinská zabíjačka spojená s predajom zabíjačkových špecialít a stánkový predaj. V popoludňajších hodinách po svätej omši ste pozvaní do kinosály KD na pestrý program spojený s losovaním tomboly. Program hodov bude upresnený prostredníctvom plagátov a obecného rozhlasu.

5. decembra

oslávim príchod Mikuláša do obce spojený s **rozsvietením vianočného stromčeka**.

6. decembra

Hanka Beníková nás srdečne pozýva na Kolibu Papradno na **Mikulášsku zabíjačku**. Hostom bude aj Mikuláš so svojou družinou.

26. decembra

vás srdečne pozýva Farský úrad Papradno a FSk Podžiaran do Kostola sv. Ondreja na **vianočný koncert Od Betléma nedaľeko**.

Programy podujatí budú upresnené na plagátoch a oznámením v obecnom rozhlase.

V hore poznáš priateľa

Vôňa kotlíkových špecialít, zvuk heligónky, spev, smiech a rozprávanie zážitkov z potuliek prírodou. Nič z toho nechýba na tradičnom stretnutí poľovníkov a ich rodinných príslušníkov v Brusnom, ktoré sa už niekoľko rokov koná u Bašovcov vo Veľkom Brusnom. Aj vďaka tomu sa utužujú a budujú dobré vzťahy, ktoré sú práve pre poľovníkov veľmi dôležité.

Vo štvrtok 18.9. sa v Plevníku-Drienovom stretlo rekordných 35 súťažiacich družstiev z okresu Považská Bystrica na Olympiáde seniorov 2025. Hlavným cieľom však nebolo iba získať čo najviac cenných kovov, ale predovšetkým stretnúť sa so svojimi rovesníkmi a kamarátmi. Na 11. ročníku olympiády nechýbali ani zástupcovia JDS Papradno, ktorí s hrdosťou a zodpovedne reprezentovali svoju obec Papradno a už teraz sa tešia na jej ďalší ročník.

Deti MŠ na obecnom úrade.

Duchovné slovo

Milí čitatelia, drahí bratia a sestry!

Sviatok Poďakovania za úrody zeme (Dožinky) nám pripomína, že Bohu záleží na celom našom živote, nielen na jeho časti. To, že každodenný život nie je oddelený od toho duchovného, to nám naznačuje už modlitba „Otče náš“ a prosba „chlieb náš každodenný daj nám dnes“. Boh hovorí nielen o duchovných veciach, ale zaujímajú Ho aj naše ľudské potreby.

Keď Boh Abrahámovi a jeho potomkom sľúbil krajinu, myslel aj na to, aby mali z čoho žiť. Dal im krajinu, kde sú síce z nášho pohľadu vysoké teploty a málo vlahy, ale je tam ozaj úrodná zem. Možno bolo pre nich potrebnej viac námahy, aby sa tam niečo dopestovalo, ale zato v Izraeli stále môžu zbierať úrodu dva razy ročne!

Zem a jedlo z nej boli pre Boží ľud dobrým dôvodom na vďačnosť - úprimnú vďačnosť, lebo od jedla je závislý každý ľudský život. To najlepšie z prvotín úrody mali všetci doniesť do chrámu - bolo to gesto; prejav toho, že všetko, čo majú, pochádza od Boha a aj cez prácu a námahu, ktorú vynaložili oni sami, prvoradá vďaka patrí práve Jemu. Je škoda, že mnohí ľudia takúto hlbokú vďačnosť už takmer nepoznajú; neuvedomujú si, že stále máme na ňu dosť dôvodov. Prepojenosť so zemou sa stráca. My si po väčšinu jedla nechodíme do záhrady. Namiesto toho vezmeme košík a nakupujeme. Potom je jednoduché vyspieť si, že za svoju sýtosť vďačíme ľuďom. No ľudia môžu pracovať, môžu sa namáhať a robiť všetko potrebné - ale len všetko, čo je v ich silách. Konečné slovo pri úrode je na Bohu.

Božie dary berieme príliš automaticky. Modlíme sa síce „chlieb náš každodenný daj nám dnes“, ale ani nám na myseľ nepríde, že by sme ozaj mohli zostať bez chleba! Prepojenosť so zemou sa stráca. A tým pádom sa stráca aj naša vďačnosť za to všetko.

Ale vďačnosť je dôležitá. Nielen voči Bohu, ale aj pre nás samých. Preto mali Izraeliti pokyny, ako si svoju vďaku voči Bohu pripomenúť. Pokyny, ktoré mali platiť od chvíle, ako sa Boží ľud usadil vo svojej krajine: „Vezmi z prvotín všetkých poľných plodín, ktoré pozvážaš zo svojej zeme, ktorú ti dá Pán, tvoj Boh, vlož ich do koša... a potom mal ísť člo-

vek s tým košíkom do chrámu. Košík mal odovzdať kňazovi so slovami: „Vyhlasujem dnes pred Pánom, svojím Bohom, že som prišiel do krajiny, ktorú Pán našim otcom prisahou prisľúbil dať nám“. Vtedy kňaz vezme košík od dotyčného človeka a položí ho pred oltár. Potom si ten človek znova vezme slovo a bude vyznávať, ako to bolo niekedy a ako je to vďaka Bohu teraz. „Môj otec bol blúdiacim kočovníkom a potom otrokom v Egypte. Boh videl toto trápenie a všimol si všetko zlé. Preto zasiahol, vypočul modlitby a celý národ vyviezol z otroctva. Dal nám slobodu a k tomu všetkému nám daroval túto krajinu. Vyznávam, že tu máme požehnanie všetkého, čo potrebujeme pre život, a preto som aj prvotiny zo svojej úrody ako prejav mojej vďaky priniesol dnes sem“. No a po tomto vyznaní má človek prejavíť úctu Bohu, potom odísť domov a má sa s celou svojou rodinou tešiť zo všetkého, čo mu Boh doprial. Mať úrodu nie je samozrejmosť. Na to, aby bola zasiata aj pozbieraná, potrebujeme ľudí a potrebujeme mier. Ak je nejaká krajina vo vojne, zvyčajne príde na ňu aj kríza, čo sa týka jedla. To, že naša krajina nie je pár desiatok rokov vo vojne, to nie je dôvod, aby sme za to prestali ďakovať. Máme vlastnú krajinu a pracujeme sami na seba. Aj to je dôvod na vďačnosť. Čo je zlé, je to, že občas si škodíme sami alebo dovoľíme, aby nám škodili iní. Mnohé zo zákonov v našom štáte určuje Európska únia a mnohé nie sú dobré. Pán Boh nám dal zdravý rozum na to, aby sme ho používali, a my namiesto toho dovoľíme, aby niekto dobré veci obracal na hlavu.

Jednoduchý príklad: Paradaiky, ktoré si dopestujeme sami, sú voňavé a majú výbornú chuť. Tie, ktoré môžeme kúpiť v obchode, sa zvyčajne nedajú jesť. A ak už nájdeme nejaké chutné, sú drahé - a pochádzajú z Holandska. Prečo niečo dovážame, ak sa to urodí aj u nás? Alebo iný príklad. Ak pôjdeme na salaš a budeme si chcieť niečo kúpiť, pomaly riskujeme, že nás za to zavrú! Zákony sú v mnohom nastavené tak, že rušia to, čo predtým dobre fungovalo už zo pár storočí.

Zlé je to, že my to všetko dovoľíme. Ak sa aj niekto ozve, zvyčajne je to málo. Preto som pre-

svedčený, že vďačnosť za Božie dary a prepojenosť so zemou, ktorú nám Boh dal, je dôležitejšia, ako sa na prvý pohľad zdá. Lebo keď strácame vďačnosť, strácame do istej miery aj súdnosť.

Pomaly sa už bude blížieť čas, kedy budeme rozhodovať o našom hlase. Budeme sa rozhodovať, koho chceme voliť. Či budeme uvažovať aj o tom, aké zákony podporujú ľudia, ktorým dáme svoj hlas, či podporujú domácu výrobu, domácich pestovateľov a chovateľov? Táto zem má dosť všetkého, aby sa z nej uživil celý náš národ a ešte aby sme mali navyše. Ale to nie je len otázka politiky. Všimajte si aj detaily!

Vďačnosť za Božie dary nás môže stále veľa naučiť! Neúroda? Málo úrody? Škodcovia? Riešime to hnojivami a chemickými postrekmi. Všetko má však svoje medze a my sa občas snažíme dostať zo zeme viac, ako nám ona chce dať. A ani to nerobíme preto, že by sme mali nedostatok. Nevieme byť vďační za to, čo máme, a stále chceme viac. Ale dá sa to aj inak. Počuli sme už o bio-potravinách? Nejde o to, či sú zdravšie, alebo či je to mýtus. Dôležité je, že sú to potraviny pestované a vyrábané takým spôsobom, ako to robili naši prarodičia. Nasilu nevykrádali zem, ale prijímali to, čo im bolo dané. Vieme, že mnoho civilizačných chorôb je z jedla? Nie však z jeho nedostatku, ale z nadbytku!

Zaujímavé je, že kým sa ľudia živil z toho, čo sami dopestovali a dochovali, mnohé dnešné vážne choroby takmer neexistovali!

Všimnime si napríklad deti! Od malička sú krmené sladkosťami, potravinami plnými chémie a bielou múkou. A potom sa rodičia čudujú, že sú tak často choré. Ak bude mať jedlo našich rodín väčšiu prepojenosť so zemou, a to doslova, mnohému zlému sa sami vyhneme. Nevie o tom, žeby napríklad sladkosti rástli na stromoch! Zato sú tam hrušky a jablká.

Bohu záleží na celom našom živote aj na tom, či máme aj ten chlieb každodenný. A za to mu patrí naozaj naša veľká a úprimná vďaka! Skúsme mu naozaj poďakovať za to, čo máme. Nech modlitba pred jedlom nie je len záležitosťou štedrého večera! A potom vedieť sa uskromniť. My síce obžerstvo nepokladáme za smrteľný hriech, ale predsa je jeden zo siedmich hlavných hriechov a občas máva smrteľné následky. A nezabúdajme na Pôvodcu. Prepojenosť so zemou je dôvod spomenúť si na Boha. On nám každodenný chlieb poskytuje v mnohých podobách a v štedrom množstve. Drahý Pane, Otče náš, ďakujeme Ti, že si nás nasýtil aj dnes ráno a že si sa postaral o jedlo pre celý náš dnešný deň. A prosíme aj o to, aby naša vďačnosť nebola len pre dnešok, ale už pre všetky dni. Amen.

Martin Hruška,
farár papradňanský

Nové lavičky na Holom vršku

Chlapi z Podhúboče upravovali terén okolia sochy Panny Márie na Holom vršku. Po úprave betónovali základy pod lavičky, ktoré následne montovali a osádzali na betónový podklad.

Miroslav Galko, Vladimír Balušík-Brían, Ivan Hromadík, Milan Zboran, Roman Hromadík, Jaroslav Hromadík, František Hromadík, Jaroslav Hromadík ml. a Anton Zdurienčík.

Omša v Križovci.

Bez Božieho požehnania márne sú všetky naše namáhania,

túto vetu náš pán farár viackrát zopakoval 28. septembra na ďakovnej svätej omši za úrodu. Plný kostol veriacich z Papradna i celej našej doliny ďakoval Pánu Bohu za novú úrodu spolu s Podžiarancami, Bukovinami z Brvnišťa, deťmi z Podžiarančeka i dychovou hudbou Medňanka. Keď sa spojili hlasy všetkých hudobníkov i veriacich, kostolom to len tak hučalo, lebo aj spevom sa dá ďakovať. Veď sa hovorí, že kto zbožne spieva, dvakrát sa modlí. Ďakovná omša sa slávi každý rok na jeseň, ale tohtoročná mala aj isté prvenstvo. Veríme, že sa stala začiatkom novej, peknej tradície, ktorá sa zrodila vďaka nášmu pánu farárovi Martinovi. Po skončení omše páňko pozval všetkých farníkov, malých i veľkých, do farskej záhrady, kde na nich čakali stoly plné dobrôt: zákusky, koláče, guláš, káva, pivo, nealko i niečo tuhšie na zahriatie. Deti sa najviac tešili skákaciu hradu, ktorý doslova praskal vo švíkoch. Všade naokolo vládla dobrá nálada, spokojnosť, úsmev na tvárach nielen detí, ale aj dospelých. Kamaráti folkloristi i dychovka seba aj nás zabávali spevom, hudbou a spolu vytvorili úžasnú atmosféru podujatia. Pán farár Martin, srdečné Pán Boh zaplať za všetko, čo ste už urobili a stále robíte pre nás všetkých – svojich farníkov i farníkov celej Papradnianskej doliny.

Omša Pod Suchú (15. septembra).

Omša na Štiavnickom.

Omša na Holom vršku (21. septembra).

Výstava tohtoročnej úrody – 22 druhov odrody zemiakov.

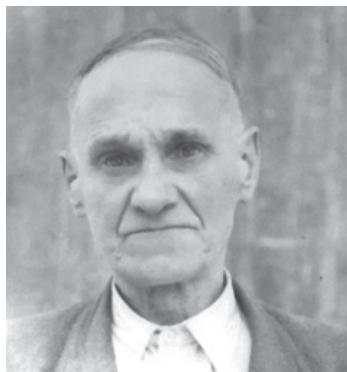
Baba a dzedo

1. časť príspevku pod názvom **Baba** ste si mohli prečítať v minulom čísle **Polazníka** a tu je jeho 2. časť.

Dzedo

Keď tato spomínal na dzeda Jana, aj ako malý chlapec som porozumel, že rozprával o ňom s akýmsi dešpektom. Zrejme to súviselo s tým, čo mu asi nikdy neodpustil. Keď umrela baba, dzedo Jano to riešil svojsky. Nezameral sa na výchovu a opateru svojich štyroch detí, z ktorých tri ešte neboli dospelé. Okrem už spomenutých mali ešte vtedy jedenásťročnú dievča Alžbetu, ktorú neviem prečo, všetci volali Miľa a ktorá bola neskôr moja krstná mama. Dzede Jano sa v krátkej dobe zahľadel do mladšej susedky z vedľajšieho domu a v relatívne krátkom čase sa im narodili tri deti. A tak tri nedospelé polosiroty sa museli o seba nejakým spôsobom starať samy. Najstaršia *cetka* Ilona už bola asi vtedy vydatá do Hruškovo za Santusa a mala svoju rodinu. Aj z toho mála čo mali na jedenie, dzedo potajomky brával a nosil do susedstva svojim malým deťom, lebo ich mal rovnako rád a bolo mu ich ľúto, keby mali byť hladné. Ja s odstupom času sa ho snažím chápať. V relatívne mladom veku zostal sám bez ženy a potreboval lásku a blízkosť iného človeka, tak to vyriešil takto. Podobne chápem, že mal rád svoje tri malé deti a možno si myslel, že jedlo potrebujú viac ako jeho staršie, už odrastené deti. Asi nikto u nás vtedy nemal žiadne informácie o niečom takom, že môže existovať nejaký spôsob zabránenia počatiu, tak to jednoducho nemohlo dopadnúť inak. Alebo ešte iný pohľad: tie deti sa jednoducho vtedy museli narodiť, tak to malo byť. A náš dzedo bol len prostriedok, ktorý bol niekým vybraný na to, aby pomohol, aby sa narodili...

Ďalšia vec, čo možno tato dzedovi zazlieval, bolo, že keď niekedy okolo roku 1930 prišiel vtedajší učiteľ z podjavorníckej školy Bohuslav Cimr za dzedom, že vraj chlapec je šikovný, dobre by bolo poslať ho do meštianky, aby sa ďalej vzdelával, dzedo reagoval vraj podráždene a odmietavo: „A chto mi bude doma robiť?“ Ja to teraz vnímam tak, že tak to vtedy bolo. Mnohí ľudia nevedeli doceniť, že vzdelanie môže ich deťom po-

môcť a niekde ich posunúť. Mysleli si, že tak ako žili oni, musia žiť aj ich deti. Tak to asi v dobrom zmysle vnímal aj dzedo... (Možno pod dzedovým vplyvom mi tato celé detstvo duplikoval, že škola je za komunistov jediná istota a že čím viac ich vyštuduješ tým lepšie. Tak mi to dostal pod kožu, že som študoval sám bez podpory rodičov. Potom keď tato zomrel, akoby na jeho počesť a jeho pamiatku aj keď som už „nemusel“, lebo ma nemal kto do toho tlačiť, predsa som študoval ďalej. I keď život ma potom naučil, že za kapitalizmu už školy až tak veľmi netreba... A pre zvýšenie ega sa poľahky dajú kúpiť...)

Iným dešpekčným dôvodom bolo možno dzedovo určité štádium alkoholizmu, o ktorom vtedy asi nikto nevedel, že je to vlastne choroba. Pravdepodobne už koncom deväťdesiatych rokov sa na Morave za lacný peniaz dal kúpiť denaturovaný lieh, ktorý u nás mal všeobecne známy špeciálny názov *suroviak*. Zastávam taký názor, že mnohí chlapi z podjavorníckych osád sa stali závislými na alkohole, lebo *suroviak* im pomáhal uľahčiť a zjednodušiť ťažký údel žitia pod Javorníkom. Vedť to mnohí aj teraz poznáme, že keď si človek vypije, hneď je život krajší. Akurát my už teraz vieme, že alkohol je dobrý kamarát, ale zlý pán. V tejto súvislosti sa vraj stalo, že keď dzedo začiatkom šesťdesiatych rokov zomrel, tak tata a strýka zastavovali v Papradne a v Karloviciach veriteľia slovami: „Aj mne bol dužen, vyrovnajce to!“ Aj to bol asi dôvod na zazlievanie a neodpustenie. Aj napriek týmto informáciám ja toho môjho dzeda vo svojom vnútri obdivujem. Prvý dôvod je,

že som ako malý chlapec na povale vedľa komína objavil lodný kufor. Keď som zisťoval, čo táto veľká opacha je, dozvedel som sa, že je to kufor, ktorý dzedo použil pri ceste do Ameriky. Môj dzedo bol v Amerikeee!!!!??? V tej dobe pre mňa nepredstaviiteľná vec. Za socializmu, keď sa Amerika nasmela, to bolo niečo tajomné a nedosiahnuteľné. Nie ako teraz, keď sa do Ameriky môže dostať bárjaký šuflikant. Dzede patril k tým odvážlivcom, čo sa tam vybrali za zárobkom. Podľa ročníka narodenia 1885 predpokladám, že bol súčasťou tej druhej vlny vysťahovalectva okolo roku 1910. Nevieť presne, kde bol, pamätám si len útržkovú informáciu, že robil v bani, kde pri robote stál do pásu vo vode. Nevieť, ako dlho tam bol a kedy sa vrátil. Viem len dedukovať, že po návrate si postavil tú čarovnú chalúпку, ktorá dnes už nestojí, lebo ju nahradil moderný americký zrub. A že nejakým spôsobom nadobudol toľko hôr a pôdy, že aj po sto rokoch majú jeho nasledovníci čo dediť. Síce len v drobunkách útržkoch parciel, lebo dedičov sú medzičasom desiatky, ale aj tak. Všetci tí, čo dedia už z tretej či štvrtej generácie, tak môžu konať len vďaka dzedovi. Druhý dôvod, prečo dzeda obdivujem, je, že patril k tým nemnohým odvážlivcom, čo v podmienkach Podjavorníka na začiatku 20. storočia nejakým spôsobom podnikali. Aj keď to bol „len“ obchod s drevom a výroba šindľov, aj tak to bolo obdivuhodné v tom, že nečakal na zázrak so založenými rukami a snažil sa sám zobrať osud do svojich rúk (Šindzely, Polazník 1/2013).

Keď už bol nevládnym a pravdepodobne na smrteľnej posteli, mama, ako nevesta, ho vraj často umývala, lebo nestíhol dobehnúť. Bez sprchy a bez tečúcej vody... Pre takéto prípady mala nachystané cigarety a vždy si jednu zapálila, aj keď inak nikdy nefajčila, a popritom vraj hromžila: „Kedz ma šľjak nechce trafic, kedz já toto mosím robiť!“ Dzede jej vraj so slzami v očiach vždy odpovedal: „To račí mňa nech trafi, teba by bola škoda...“ Z toho usudzujem, že nemohol mať zlé srdco, lebo ľudia v takýchto situáciách a v takomto veku sú od hanby skôr podráždení a zlí na svojich opatrovníkov.

Určite by sa našlo aj viac dôvodov k obdivu, ale ja o ňom viac informácií nemám... Niekoľko by sa možno čudoval alebo hneval, že prečo si „píšem“ do vlastného

hniezda, keď píšem otvorene aj o dzedových chybách a nedostatkoch. Mám skúsenosť, že ľudia neradi verejne spomínajú na svojich predkov. A zvlášť vtedy, keď by malo ísť o niečo negatívne. Akoby sa za nich hanbili. Ja sa nehanbím. Tak to nejak bolo, tak sa to nejak stalo a netreba sa za to hanbiť. Každý človek je len človek a všetci robíme chyby, ktoré treba odpustiť. V múdrej Knihe som čítal, že odpustenie je vraj najlepší spôsob spolunažívania pred smrťou aj po smrti... Od niekoho múdreho som v minulosti počul, že modlitba nie je len to, čo nás naučili rodičia a na náboženstve. Že aj spomienka taká či onaká, ak spomíname v dobrom, je vlastne modlitba za toho, na koho spomíname. Preto som rád napísal o babe a o dzedovi. Tým, že si to prečítate, si spomeniete. Existujú ešte mnohí, ktorí vedia o koho išlo, aj keď ich fyzicky nepoznali. A existujú niekoľkí, ktorí si dzeda ešte fyzicky pamätajú. Ja verím, že spomienky všetkých ich duševne v nebi pohliada.

Keď sme v roku 1985 pochovali nášho tata do rovnakého hrobu, ako bol pochovaný dzedo Jano, pri kopaní hrobu som si všimol vedľa kopy hlíny kôpku dzedových kostí. Po asi 25 rokoch v zemi nič iné nezostalo. Žiadne zvyšky šiat, plechu, železa či dosiek z truhly. Len kôpka kostí. A remeň bez pracky, ktorí sa pokúšali hrobári roztrhnúť tak, že sa ním *nacahovali*, ale neroztrhli. A bagandže, „skoro ako nové“. Odnítené bolo zo dva či tri centimetre z vrchnej časti sáry. Ale podošva a väčšia časť topánky bola v podstate neporušená. Šikovní obuvníci by ich poľahky vedel opraviť. Na spodnej strane podošvy, ktorá bola obrátená opačne, som si všimol znak a nápis Baťa Baťovany...

V neskorších rokoch som si na tieto dzedove kosti viackrát spomenul. Znovu a znovu som sa k tomu pohľadu vracal. A po mnohých rokoch som kdesi vo svete, už si nepamätám presne, či to bolo v Taliansku, alebo v Portugalsku, prvýkrát uvidel Kostnicu, pohrebisko ľudských kostí. Na priečelí kostnice bol nápis vo viacerých jazykoch, akoby sa tie kosti prihovárali živým návštevníkom. Ja som rukami – nohami z angličtiny porozumel asi toto: Čo ste vy, to sme boli my. Čo sme my, to budete vy. A znovu som v mysli uvidel tú kôpku dzedových kostí a uvedomil som si, že o chvíľku to budú kosti moje...

J. Trulík

Aj staroba je krásna

My seniori nemáme čas starnúť. Prázdniny pre nás znamenajú menej osobného voľna – vnúčatá, záhradky... Občas sa ozvú choroby, inokedy zasa aj my túžime po oddychu. Je 13. august. Počasie ako na objednávku. Štrnásť našich členov sa znova po roku zišlo na chate u Milky. Krásne miesto U Hruškvo na Podjavorníku. O náladu sa postaral aj Tónko Macháč s harmonikou. Vynikajúca partia, občerstvenie, opekačka a dobrá nálada. Gulášik sa varil už od rána. Každý sa mal o čom porozprávať – čo nové doma, v dedine, čo koho trápi, zážitky s deťmi, vnúčatami, zaváranie. Kto kde bol a kam sa chystá. Pri krásnej atmosfére a hudbe čas rýchlo uletel. Tí zdatnejší sa vybrali na kratšiu vychádzku do osady. Slniečko, úžasné výhľady na Javorníky a dobrosrdečnosť chatárov. Koľko krásy sa skrýva v tých našich horách! Pri chutnom guláši a našich papradňanských ľahavých piesňach sme zavŕšili deň. Plní zážitkov s načerpaním nových síl sme sa rozchádzali do našich domovov. Tešíme sa zasa o rok. Ale aj na iné akcie, ktoré nás ešte len čakajú. Verte, že ich bude veľa.

(mt)

Pod'akovanie Farskej charity v Papradne

Farská charita v Papradne veľmi pekne ďakuje ľuďom, ktorí sa aj tento rok pred Veľkou nocou zapojili v predajniach Coop Jednota Papradno do potravinovej zbierky, ktorá sa uskutočnila pod záštitou Diecéznej charity Žilina. Vyzbierané potraviny, a nebolo ich málo, boli použité pre ľudí v núdzi v Papradne. Zbierka svedčí o tom, že máme obrovské srdcia a myslíme nielen na seba, ale aj na iných, ktorí našu pomoc potrebujú, pretože si uvedomujeme, že všetci nesieme zodpovednosť jeden za druhého. Sme radi, že táto zbierka, ktorej cieľom je zabezpečenie základných ľudských potrieb, bola prijatá mnohými našimi občanmi s nadšením a ochotou pomôcť iným, odkázaným na pomoc. Osobitne sa chceme poďakovať zamestnankyniam Coop Jednota Papradno, ktoré s touto zbierkou mali viac práce ako po iné roky, pretože na základe príkazu z vedenia COOP Jednoty Čadca darované potraviny pri preberaní dobrovoľníkmi z Charity Papradno museli všetky znova naskenovať do pokladne, aj keď už boli zaplatené darcami. Bez ich súčinnosti a práce nad rámec ich povinností by sa táto zbierka len ťažko mohla uskutočniť.

„Nie je bohatý ten, kto veľa vlastní, ale kto veľa dáva; ten, kto je schopný darovať seba samého.“ Ján Pavol II.

Nech vám to Pán odplatí tým, čo najviac potrebujete.

Vedenie Farskej charity Papradno touto cestou chce opäť dať do pozornosti, že naša činnosť a cieľ je na báze dobrovoľnosti a nezištnosti. Pracujeme bez nároku na plácu alebo odmenu. Nevlastníme žiadne finančné prostriedky, ktorými by sme mohli podporovať jednotlivcov. Preto sa snažíme zabezpečovať potravinové zbierky aspoň dvakrát do roka, aby sme pomohli ľuďom, ktorí to potrebujú. Zapájame sa aj do projektov, ktoré ponúka Diecézna charita Žilina. Cez tieto projekty sa tiež pomohlo mnohým našim občanom. Finančné prostriedky, ktoré sa vyzbierajú a na ktoré prispievate po vyhlásení zbierky v kostole, sa odvádzajú na účet Diecéznej charity Žilina.

Ďakujeme všetkým ľuďom dobrej vôle, že aj vďaka nim, darcom, môžeme našu prácu vykonávať a podporovať tých, ktorí to skutočne potrebujú.

Pán Boh zaplať

Stretnutie po päťdesiatich rokoch

Deň 5. september 2025 bol pre tri ročníky bývalých žiakov vtedy Základnej deväťročnej školy slávnostným dňom. Do prvej triedy nastúpili v roku 1966 a v roku 1975 ZDŠ opustili. Preto návšteva školy po päťdesiatich rokoch bola slávnostná a dojmavá. Z troch tried, do ktorých chodilo asi 90 žiakov, sa v septembri stretlo 57. Niektorí už nie sú medzi nami, niektorým okolností nedovolili zúčastniť sa. Prišli aj naše triedne učiteľky Zdurienčíková a Bátová. Krásne stretnutie už postarších spolužiakov bolo vzácné a nezapodobeľné.

VIVAT PODŽIARAN

Čaká nás veselý november

Aj keď sme mali leto trochu voľnejšie od vystúpení, vynahradili sme si to skúškami a prípravami na dvojhodinový program, ktorý nás čakal v septembri. A viete čo? Práve počas prvej oficiálnej skúšky tohto programu nás spozna dverí kinosály počúval Maťo Šibík z Jasenice, syn Ferka Šibíka, a stalo sa mu to osudným. Od toho dňa je naším novým členom a strach jako sa z toho tešíme. Vidíte, ako pekne to leto začalo.

Najviac sme sa tešili do Rožnova pod Radhoštěm. Pozvanie sme opäť dostali po šiestich rokoch, aby sme sa predviedli v hodinovom programe na Anenskou pouť. A keď sme tak rozmýšľali, s čím všetkým by sme mohli vystupovať, napadlo nám, že by sme program mohli začať práve tými koscelovými. Chceli by sme sa poďakovať nášmu pánkovi, že nám na túto príležitosť požičal vyšívane zástavy, lebo s nimi bol ten úvod naozaj krásny. Lebo tak, ako sa kedysi Papradňani vybrali do Prievaldy, aj my sme tam aspoň symbolicky vybrali na javisku. Bol to aj pre nás veľký zážitok. A keďže tie naše jazyky sú veľmi podobné a s Moravou nás toho veľa spája, do programu sme zaradili aj dve scény – Pašovaň je surovjaku z Moravy a Veselje. A tak sme sa ani nenazdali, ako rýchlo ubehlo 80 minút. Sme veľmi radi, že s nami šla aj partija dôchodcov, ktorí si spolu s nami urobili malý výlet. Veď si s nami aj v autobuse zaspievali. Keď sme odchádzali, usporiadatelia nám povedali, že za celú dobu, ako organizujú túto púť, im pršalo iba dvakrát. A to vždy, keď sme tam my boli. Hádám sa nám raz pošťastí vystupovať aj

na vonkajšom pódiu, nielen dnu. Uvidíme.

Na konci leta sme zavítali k sedom do Brvništa. Tohtoročné Píšťalkárske Brvnište bolo venované zosnulému Jožkovi Pobočíkovi st. A tak sme aj my vytiahli rífovú píšťalku, ktoré nám vyrobil, a zaspievali mu pár cahavých, ktoré mal veľmi rád. Bude nám veru veľmi chýbať, veď bol kamarátom nás všetkých. Myslí, že jeho umenie tu už navždy zostane, aj vďaka jeho synovi Jožkovi. Chýbaš nám, kamarát. Leto aj jeseň boli opäť popretkávané omšami pri kaplnkách. Je to vždy krásny čas, kedy sa môžeme stretnúť aj pri iných príležitostiach, porozprávať sa, zaspievať si aj s farníkmi z iných dolín. Všade radi chodíme, každé miesto má svoje čaro. Takým vyvrcholením bola asi ďakovná omša za úrodu. Najkrajšie na tom je, že sme ju slávili celá farnosť spolu. K našim hlasom sa pridala FSK Bukoviny z Brvništa i naše deti z Podžiarančeka, a tak kostol až tak hučal. A aj vonku sme zase spoločne zahrali a zaspievali. Videli ste ľudovú hudbu Podžiarančeka? Sú neskutoční. Sme nesmierne radi, že nám takíto úžasní hudobníci vyrastajú. Jonáško už hral na novej base, ktorú len v piatok doviezli. Nielenže sa nemusíme báť o budúcnosť Podžiaranu, oni sú už teraz jeho súčasťou. Ba že nás aj prerástli a my sa z toho len tešíme.

September bol naozaj bohatý. Hlavne prípravou na dvojhodinový program v Nemšovej, ktorý bol venovaný 55. výročiu FSK Liborčan z Liborče. Scenár mal 14 husto písaných strán, čo teda bolo niečo. Až sme sa chvíľami báli, či to zvládneme, keďže kaž-

dý nacvičoval na svojom pódiu, spoločné skúšky sme mali len štyri. Program bol výnimočný tým, že na pódiu vystupovali tri folklórne skupiny doprevádzané ľudovou aj dychovou hudbou. A téma? Opäť svadba. No tentokrát dvojité. Brat a sestra z Papradna si brali brata a sestru z Liborče. Program bol poprepájaný aj videoprojekciou, napr. zábermi z kostola, ktorú sme vopred nahrali. Aj keď to bolo náročné, dobre sme sa zabavili. Ďalších kamarátov sme si našli, aj mazúrku či tanec Sotiš sme sa naučili tancovať. Aj všelijaké piesne. Myslí, že niektoré aj na vystúpenie vyťahujeme. Ešte raz im prajeme len toho zdravia a veľa ďalších nasledovníkov. Len pár dní po tomto programe sme vystupovali na konferencii etnológov celého Slovenska, ktorá sa konala v Považskej Bystrici. Bol to pre nás veru záväzok, lebo oni veľmi dobre vedia, čo je tradičné, čo je typické pre našu oblasť. A tak sme vytiahli tie naše cahavé so všetkým, čo k tomu patrí. Okrem rífových píšťal Darina vytiahla lístok – a to každého očarí. Na záver programu sme zažili aj niečo unikátne, na čo sme sa veľmi tešili. Naše Veselje, ktoré sme v januári natáčali vo Vychylovke, malo práve na tejto konferencii premiéru. Bolo úžasné vidieť sa na plátne a pozorovať spracovanie. Krásne detaily, krásne momenty, o hereckých výkonoch ani nehovorím. A že počas natáčania riadne nasne-

žilo, dalo Veselju ešte krajší rozmer. Ani nevieme, ako rýchlo to celé prebehlo. No hneď sme mali chuť pozrieť si to ešte raz. Veľmi sa tešíme a srdečne všetkých pozývame, aby si aj tento film prišli pozrieť na naše Ondrejovské hody, kde bude mať svoju druhú premiéru.

A čo nás ešte čaká? November bude asi najveselejší. Veď sa chystáme na celoštátnu súťaž do Habovky a, ako inak, už by sa patrilo začať nacvičovať aj program na hody či Vianoce. Verím, že všetko dobre dopadne a opäť sa spolu dobre zabavíme pri všetkých programoch.

Na záver by som rada v mene nás všetkých ešte raz zblahožovala Božke Bašovej k jej okruhlínám. Bola to neskutočná oslava, veď sme sa tam stretli skoro všetci. My, deti z Podžiarančeka, ich rodičia, zástupcovia obce..., aby sme jej prejavili vďaka za všetko, čo pre nás všetkých robí. Že je pre nás nenahraditeľná, že ju máme veľmi radi. Veď: „Kedzu miluješ, ňeje čo rješic.“ Božka, si úžasná!

A ešte dve krásne blahoželania. Jedno našej Kike Paulecovej, ktorá sa nám vydala. Aby mali s Filipom krásny spoločný život. Jedno nás ešte čaká. Karolka Kopúniková sa v októbri dožíva úžasných 90 rokov. Aj touto cestou by sme jej všetci chceli popriať len toho zdravia, šťastia a poďakovať za všetko, čo pre nás urobila.

Lenka Jandušíková

Denný letný tábor

Podžiarančeka

Prvé tri júlové týždne sme aj počas tohto leta prežili spolu. Zo 'základného tábora' - z folklórnej skúšobne v KD Papradno sme denne vyrážali za zábavou, ale aj poznávaním nového.

Prvý júlový deň sme boli od rána v telocvični našej školy, kde sme sa dosýta nabehali, naskákali a navysťtrajali. Museli sme uvoľniť skúšobňu, pretože členovia našej ľudovej hudby v nej mali hudobnú dielňu s výborným muzikantom a známym etnomuzikológom - Mgr. Petrom Obuchom PhD., ktorý našim 'muzigandom' prišiel poradiť a správne ich nasmerovať v ďalšej činnosti. V stredu sme sa vybrali na Kolibu Papradno k Hanke Beníkovej, kde sme sa po roku opäť stretli s deťmi zo Spojenej školy internátnej z Bytče. Užili sme si spoločne krásny slnečný deň, zajazdili sme si na koňoch a na rozlúčku sme kamarátom z Bytče zahrli a zaspievali. Vo štvrtok nás čakal výlet do piešťanského Ekoparku, kde nám bolo aj tento rok super. Veľmi sa nám páčilo, že do niektorých voliér a ohrád sme mohli aj vojsť. Zvieratká sme mohli aj hladkať a kŕmiť. Po chutnom obede v miestnej reštaurácii sme sa dosýta vyšantili v zábavnom parku. Prvý táborový týždeň sme zakončili návštevou Vlastivedného múzea v Považskej Bystrici. Okrem zaujímavej výstavy Noční lovci – sovy, ktorá bola spojená so zaujímavou prednáškou, sme otestovali aj zručnosť našich rúk a fantáziu v drotárskej tvorivej dielni. Deň sme zakončili hrami, súťažami a športovaním v telocvični.

Druhý táborový týždeň sme začali opäť výletom. Navštívili sme Sobášny palác v Bytči, kde nás čakala naša kamarátka Mgr. Katka Dadlíková, múzejná pedagogička a lektorka. Pripravila pre nás zaujímavú prednášku o histórii paláca, ktorú sme zakončili vedomostným testom. Našťastie, neznámkovala. Potom sme si spoločne prezreli krásnu výstavu Premeny drôtu v priestoroch Svadobnej sály. Popoludní sme sa presunuli do Hoplandie v Oškerde pri Žiline. Zábave, skákanu a šanteniu nebolo konca. V utorok sme mali naplánovanú turistiku so Samkom Šaržíkom. Počasie nám však neprialo, a tak nás potešilo, že nás do svojich priestorov prichýlili v Hoteli Podjavorník. Zahrli sme si bowling, stolný futbal a biliard. Prekvapenie pre nás pripravil Milan Černošík, ktorý nám v hoteli zaplatil chutný obed. Ešte raz srdečne ďakujeme. Celou cestou do Papradna sme si v autobuse pospevovali a šofér to s nami celú cestu vydržal a nevyhodil nás. V telocvični sme kalorický obed úspešne vyskákali. V stredu nás opäť čakal upršaný deň, tak sme našli útočisko v našej telocvični. Vo štvrtok sme sa už my - druhostupniari tešili na tradičnú táborovú prespávačku v telocvični. Cez deň sme stihli navštíviť trampolínové centrum Jump centrum v Drietome pri Trenčíne. Veľmi sa nám tam páčilo. Cestou domov sme sa ešte zastavili v obchodnom centre Laugaricio. Starší sa vybrali do obchodov a mladší sa zabavili vo Funnylande. V piatok doobeda sme my starší v skúšobni oddychovali a dospávali prebdenú

V Eko parku v Piešťanoch.

Podžiaranček – MUŽIČKA spolu s výborným muzikantom Mgr. Petrom Obuchom, PhD.

noc so Samkom Šaržíkom. My mladší sme sa s Božkou vybrali pešo do Brvništa, kde nás v Historickej škole čakal Mário Hároník, člen FSK Bukoviny. Pripravil pre nás zaujímavú prednášku, porozprával a poukazoval nám všeličo zaujímavé z minulosti. Poobede sme si vyskúšali program na vystúpenie, ktoré nás čakalo v nedeľu na Marikovských folklórnych slávnostiach.

Denný letný tábor sme zakončili vo štvrtok 17. júla. Posledný týždeň tábora sme v skupinách usilovne pracovali. Skupinu starších chlapcov učil trpezlivý a šikovný Mgr. Jožko Pobočík, ml. V školských dielňach sme vyrábali koncové a rífové píšťaly. Skupina dievčat sa vo folklórnej skúšobni učila háčkovať a dievčatá si vyrábali aj náramky priateľstva. Každé popoludnie sme sa chodili spoločne vyšantit' do telocvične.

A ako niektorí z nás hodnotia denný tábor, sa dočítate tu:

Terezka M.: „Tábor sa mi veľmi páčil, rada by som si ho ešte zopakovala. Deti síce skoro stále vrešťali, ale ani my sme boli najlepší. Prvý týždeň som síce zmeškala, ale druhý mi ho nahradil. Hlavná bola prespávačka 2. stupňa (do štvrtej rána hore), o polnoci 2 kolá okolo ihriska a vyjedanie sladkostí a 'slanosť', hranie 'schovky' a nočná diskotéka“.

Dorotka: „Mne sa v táboře páčilo, keď som vyšívala s Božkou kabelku, keď sme boli v Hoplandii a Jump aréne a v Sobášnom paláci. Ďakujem za pekné zážitky.“

Lucka K.: „Najviac z tábora sa mi páčilo, keď sme išli na Podjavorník a hrali bowling. A mali sme pekné výlety s Božkou, ktorá je na nás vždy dobrá a milá.“

Na záver chceme veľmi pekne poďakovať pani Milke Zdurienčíkovej a zamestnancom M-Baru za výborné obеды, ktoré nám počas tábora pripravovali, a za ich nekonečnú trpezlivosť s nami. Ďakujeme aj Milanovi Černošíkovi a všetkým, ktorí nám počas tábora akokoľvek pomáhali. Naše poďakovanie patrí aj bývalej pani riaditeľke ZŠ s MŠ Papradno PhDr. Daniele Hamarovej za to, že nám pomáhala a podporovala nás vo všetkom, čo sme robili. Ale najväčšie ĎAKUJEM vyslovujeme našej dobrej, milej, trpezlivej, vždy usmiatej vedúcej Božke. Božka, bolo, je a určite ešte i bude nám s tebou veľmi dobre.

Leto sa nenávratne skončilo a my opäť sedíme v školských laviciach. Na všetko, čo sme spolu počas leta zažili a čo sme sa počas neho naučili, budeme ešte dlho s láskou spomínať.

Deti z DFSk Podžiaranček

Základná škola s materskou školou Papradno

Nový riaditeľ Základnej školy s MŠ v Papradne

Od 1. septembra nastala zmena na pozícii riaditeľa ZŠ s MŠ v Papradne. Na základe výberového konania sa novým riaditeľom stal Ing. Tibor Macháč. Položili sme mu niekoľko otázok:

Nastupujete ako nový riaditeľ, mohli by ste sa našim čitateľom predstaviť?

Pochádzam z Papradnianskej doliny. Jedni starí rodičia boli z Papradna (otcova strana), druhí z Brvnišťa. Dedko Štefan Macháč pracoval s koňom a robil krčmára v Lucii. Keďže v obci bolo viac rodín s rovnakým priezviskom, pre rozlíšenie sa používali druhé mená. Dedo bol Vendelák. Pamätám si, že keď sme sem, hlavne počas prázdnin chodievali so starším bratom, tak ho miestni volali Vendeláček. Strašne sa na to zlostil. Ešte dnes mi táto spomienka vyvolá úsmev na tvári.

Dlhé roky som býval v Považskej Bystrici. Aktuálne máme postavený dom v Podvaži. Som ženatý a mám tri deti.

Kde ste pôsobili?

Vždy som si bral príklad od rodičov. Otec bol strojár, mama učiteľka. Rozhodol som sa pre štúdium vysokej školy s pedagogickým zameraním. Po jej ukončení prakticky nepretržite pracujem v školskom systéme. Postupne som prešiel kariérovými pozíciami ako učiteľ, predseda predmetovej komisie, zástupca riaditeľa školy, riaditeľ školy. Nakoniec som v pracovnom živote aktívne využíval i tatínovu strojárnu pri pôsobení na považskobystrickej priemyslovke.

S akými predstavami nastupujete do našej školy?

V úvode pri odpovedi na túto otázku je potrebné vyjadriť poďakovanie tým, ktorí v postupnosti rokov posúvali školu dopredu. Zriaďovateľovi – obci Papradno, riaditeľom školy, pedagogickým i prevádzkovým zamestnancom, rodičom, podporovateľom.

My nadvižeme na túto prácu. Jednou z dôležitých úloh bude prepojenie tradícií a inovácií. Je to ako udržiavanie koreňov stromu, zatiaľ čo jeho konáre rastú k novým horizontom.

Zjednodušene povedané: Náš žiak po absolvovaní predprimárneho vzdelávania a všetkých ročníkov základnej školy by mal byť pripravený tak, aby jeho vedomosti a zručnosti boli na úrovni žiakov z iných miest a obcí alebo lepšie. A to v kontexte poznania a vnímania miestnych zvyklostí.

V prevádzkovej oblasti si budeme klásť realizovateľné ciele, ktoré budú môcť byť na konci funkčného obdobia merateľné a kontrolovateľné. Spomeniem napríklad prerábku sociálnych zariadení, revitalizáciu priestoru šatní žiakov, úpravu suterénnych priestorov, spolu so zriaďovateľom zateplenie podkrovia budovy.

Oboznámte nás so štatistikou, ktorá súvisí s úvodom školského roku 2025/2026.

Základnú školu aktuálne navštevuje 189 žiakov v 10 triedach. Z toho je 90 na I. stupni a 99 na II. stupni. Potešujúce je, že sme mohli aktivovať dve triedy prváčikov. V materskej škole máme v štyroch oddeleniach 79 detí. Chod ZŠ a MŠ, ŠKD, taktiež školskej jedálne celkovo zabezpečuje 30 pedagogických a 15 prevádzkových zamestnancov. Niektorí pracujú na skratený úväzok.

Ďakujem za rozhovor a želám vám v novej práci veľa úspechov.

Brány škôlky sa otvorili

Začiatok školského roka priniesol do našej materskej školy veľa radosti, ale aj dojatia. Brány škôlky sa otvorili nielen pre „starých známych“ kamarátov, ktorí sa už s úsmevom vítali, ale aj pre nové deti, ktoré do kolektívu priniesli svieži vietor.

Prvé dni bývajú pre najmenších najťažšie – lúčenie s rodičmi neraz sprevádzal plač a smútok. No vďaka láskavému prístupu učiteliek, kamarátov a pestrej hry sa aj tieto chvíle postupne menili na úsmev, smiech a radosť z objavovania.

Aby bol štart do školského roka veselší, podnikli sme turistickú vychádzku do Krížovca. Jesenné lúky a lesy nás odmenili krásnou prírodou a deti si mohli spolu zaspievať, zašportovať aj oddýchnuť na čerstvom vzduchu.

Počas prvých týždňov sme nezabudli ani na poznávanie dôležitých miest v našej dedine. V požiarnej zbrojnici deti obdivovali veľké hasičské autá a vypočuli si rozprávanie dobrovoľných hasičov. Na obecnom úrade a pošte si pozreli, ako sa vybavujú rôzne úradné záležitosti. V kostole ich privítal pán farár Martin, ktorý im zaujímavu porozprával o histórii kostola, o rôznych veciach zo života farnosti a o tom, prečo je kostol dôležitý pre celú obec.

Prvé dni v škôlke nám tak ukázali, že aj keď začiatky môžu byť plné slz, veľmi rýchlo sa menia na dni plné radosti, poznania a priateľstva. Veríme, že nás čaká krásny a podnetný školský rok.

kolektív MŠ

Didaktické hry prvostupniarov

Začiatkom septembra sa žiaci 1. stupňa v rámci didaktických hier vydali na Kolibu Papradno, kde ich srdečne privítala majiteľka Anna Beníková. Deti spoločne opekali, zahrli sa rôzne hry a plnili pripravené úlohy. Túru zvládli všetci žiaci, dokonca aj najmladší prváci. Počasie deťom prialo, v krásnom prostredí našej obce strávili príjemný deň.

Papradnianský boľceň

Traktory a ich fanúšikov nezastavil ani dážď, ani blato

Zvuk traktorov je v týchto dňoch v obciach intenzívnejší ako inokedy. Dôvodom je najmä zber úrody zo záhrad a rolí. V obci Papradno sa už desiaty raz ozýval aj vďaka obľúbenej súťaži traktorov, ktoré si ich majitelia doma postavili či vylepšili.

Zvažovalo sa aj zrušenie

Papradňanský boľceň sa v tomto roku výnimočne uskutočnil v mesiaci august. Napriek intenzívnemu dažďu počas celej noci pred podujatím sa organizátori počasie nezľakli a súťaž doma robených traktorov si svojich fanúšikov prilákala v hojnom počte. – Napriek tomu, že blato na trati je pri tejto súťaži potrebné a zaujímavé pre diváka, no hlavne preverí zručnosti súťažiacich a odolnosť ich strojov, museli sme brať do úvahy aj problémy pri parkovaní návštevníkov, preto sme kvôli mokrému terénu museli niektoré parkoviská uzatvoriť. No keďže počas dňa už pršať nemalo, tak sme súťaž nezrušili a ukázalo sa, že to bolo dobré rozhodnutie, - priblížil Roman Španihel, starosta obce.

Najviac účastníkov

Na súťaž sa registrovalo až 30 súťažiacich, čo je jedna z najväčších účastí v histórii súťaže. Nechýbali ani najmenší traktoristi. – Som veľmi rád, že sa do súťaže pravidelne zapájajú aj deti ako súťažiaci v sprievode svojich rodičov či celej rodiny. Pre mňa je to taká iskrička nádeje, že v dnešnej dobe sociálnych sietí a počítačových hier sa objavujú aj chalani, ktorí dokážu sadnúť za reálny traktor a naberú odvahy zajazdiť si aj v tomto náročnom teréne. Tento rok to bol Ondrej Balušík z Papradna, Marek Kršík z Nesluže a Tomáš Garabík z Klieštiny. A musím vyzdvihnúť aj jedinú súťažiacu ženu Martinu Balušikovú z Papradna, ktorá vo svojom mladom veku bola pre mužov silnou konkurenciou, - doplnil R. Španihel. Trať preverila nielen rýchlosť, ale aj zručnosti a skúsenosti jazdcov. Počas jazdy prechádzali blatom, cúvali, prenášali a nakoniec museli buchnúť tyčou po nákovu. Kategóriu 4x4 nakoniec vyhral Matej Pilarčík, kategóriu 4x2 Miroslav Harvánek a špeciály Ján Ovečka. Na putovný pohár sa vryje meno najrýchlejšieho súťažiaceho, ktorým bol Matej Pilarčík.

Baran team ukázal silu

Oživením súťaže bol opäť beh bežcov po trati a aj preťahovanie lanom, v ktorom si zmerali sily mladí hasiči z Papradna z Baran teamu a jednotonový traktor. - Súboj bol napínavý, no chalani dokázali traktor udržať. Napätie sa dalo krájať, keď sme zvýšili počet chlapov a proti nim sme postavili takmer 4-tonový traktor. Tento súboj nevydržalo lano, tak si viete predstaviť ten záver, keď letí 30 statných chlapov na zem. Sprievodným programom sú aj vyhladkové lety vrtuľníkom. Papradňanský boľceň sa snažíme organizovať tak, aby sa ľudia zabavili a odniesli si domov nezabudnuteľné zážitky, - uzavrel R. Španihel. Občerstvenie zabezpečili obecné zložky, prítomní mohli ochutnať hovädzí i jelení guláš, držkovú polievku, trhané mäso v žemli, varenú klobásu, hotdog, langoše, zemiakové placky, zemiakové špirály, moravské frgále, sladké a slané koláčiky, pivo alko, nealko, kávu, čaj a nealko nápoje. **Z. Burdejová**

Boľceň preťahovanie Baran team

Boľceň víťaz

Úspešný strelec z Papradna

Členovia Športovo-streleckého klubu RH shooting academy sa koncom júla zúčastnili preteku Anthropoid Memorial Race na strelnici Riviera v Považskom Chlmci. Parádny výkon podal aj junior – Matúš Januch z Papradna (tretí na stupni víťazov). **(dm)**

Pri otvorení Šenku Papradno sprijemnila náladu hudobným vystúpením Janka Štefancová. Hlavný vstup je od rieky cez príjemnú terasu a posediť a občerstviť sa môžete v útulom vnútornom priestore. Milý personál sa teší na vašu návštevu.

Milí priaznivci, bývalí aj súčasní hráči

TJ Žiar Papradno!

Budúci rok si pripomenieme 100. výročie organizovaného futbalu v Papradne. Ako si spomínate na svojich predkov, ktorí v minulosti hájili farby Papradna? Je medzi nimi osobnosť, ktorá nejakým spôsobom vynikala? Spája sa vám s futbalom nejaká vtipná / veselá príhoda alebo historka? Budeme radi, ak nám napíšete. Niečo totiž pripravujeme a vaše spomienky môžu byť toho súčasťou! Môžete nám napísať priamo do komentárov pod tento príspevok, prípadne do súkromnej správy na stránke Papradno na Facebooku alebo na e-mail: papradnofb@gmail.com. Neváhajte a podelte sa s nami o vaše zážitky a spomienky! Budeme sa tešiť! **(dm)**

XIII. ročník Memoriálu Jozefa Váchalíka

Už XIII. ročník Memoriálu Jozefa Váchalíka (27. júla) bola hlavným organizátorom bola TJ Žiar Papradno, ale každý rok sa pridajú k organizovaniu aj hasiči a na výpomoc prichádzajú i ďalší dobrovoľníci. Všetci tí, ktorí si aj takýmto spôsobom chcú Jozefa pripomenúť a uctiť si jeho pamiatku. Nebol len futbalistom, funkcionárom TJ, ale aj dobrovoľným hasičom, a keď mohol, pomohol tomu, kto to potreboval.

Turnaj otvorili najmladší žiačikovia proti rovesníkom z Jasenice. Aj starší žiaci si v dopoludňajších hodinách zmerali sily s Jaseničanmi. Povzbudzovali ich rodičia a aj starí rodičia. Zápas starších žiakov prerušila na krátku chvíľu búrka, ale zápas sa dohrál.

Počas obedňajšej prestávky sme si na miestnom cintoríne uctili modlitbou, zapálenou sviečkou a kyticou kvetov okrem Jozefa Váchalíka aj hroby Pavla Zdurjenčíka a Jaroslava Sučíka.

Popoludní si zmerali sily starí páni Papradna proti starým pánom Ilavy. Mužstvá ukázali peknú hru a nešetrili ani gólmi. Konečný výsledok 5:5 hovorí za všetko.

Hlavný zápas hralo naše A mužstvo so súperom z Ladiec. Napriek našej prehre 0:3 sme videli obojstranne zaujímavý futbalový zápas. Počas prestávky sme losovali tombolu, ktorá potešila výhercov, a tých, ktorí nevyhrali, losovanie aspoň držalo v napätí.

Naše veľké ĎAKUJEME patrí už vyššie spomenutým futbalovým mužstvám, guláš majstrom pod vedením Miroslava Galka, rozhodcom Zdenkovi Zboranovi a Mirkovi Belušikovi, všetkým darcom tomboly a vám všetkým, ktorí ste sa turnaja zúčastnili. Ešte raz ďakujeme!

Výbor TJ Žiar Papradno

Medvedzie – Futbal, guláš, spev a pohoda rok čo rok

V Medvedzém to koncom augusta opäť žilo – už po deviatykrát sa tu stretli rodiny a susedia z chát na tradičnom futbalovom turnaji. Malé ihrisko sa premenilo na miesto, kde sa miešal šport s hudbou, vôňou guláša a smiechom detí. Hoci išlo o góly a súboje, všetci vedeli, že podstatné je niečo iné – priateľská atmosféra, spoločné chvíle a radosť z toho, že sa tu každý rok zídu starí známi aj noví priatelia.

Počasiť prialo, nebolo horúco a obavy z dažďa sa nenaplnili. Hralo sa naplno, no bez zbytočnej rivality – turnaj je známy tým, že viac než o športové výkony ide o spolupatričnosť. Najlepšie mužstvo si predsa len odnieslo putovnú trofej a ocenení boli aj najlepší hráč, strelec a brankár. Najväčšiu radosť však mali deti, ktoré si hrdinsky odnášali medaily za účasť.

Medzitým sa varil voňavý guláš, ktorý všetkých zohrial i zasýtil. Harmoniky zneli ďaleko do doliny a folkloristi pridali pesničky, pri ktorých sa mnohí pripojili spevom. Susedské vzťahy sa tak utužovali nielen na ihrisku, ale aj pri spoločnom stole plnom najrôznejších dobrôt.

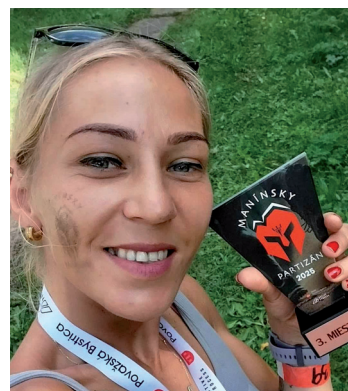
Deviaty ročník turnaja potvrdil, že v Medvedzém sa leto nezaobíde bez športu, hudby a zábavy. A keď sa napokon slnko začalo skláňať za kopce, zostal dobrý pocit, že pravým víťazom tohto podujatia je hlavne priateľstvo. Už teraz sa tešíme na 10. ročník!

Reprezentačný výber ZsFZ si vybojoval miestenku na kvalifikáciu Majstrovstiev Európy vo futbale. Súčasťou tímu je aj tréner mužov našej TJ Žiar Papradno – Adam Gáborík! Srdečne blahoželáme a držíme palce!

Úspešná bežkyňa Zuzana Gablíková

Zuzka začala najskôr behávať len tak zo zábavy. Sama, keď si našla voľný čas. Neskôr sa začala zúčastňovať charitatívnych behov, ktorých výťažok putoval pre dobrú vec. Super atmosféra, skvelí ľudia, krásna trasa priamo v lone prírody. Nikdy neplánovala vyhrať ani nepočítala s tým, že by skončila na stupni víťazov. Nakoniec sa na stupienok predsa len postavila a to až trikrát a posunula sa vpred. Na podujatí Manínsky partizán sa dokonca oproti minulému roku zlepšila, lebo už vedela, čo ju čaká a do čoho ide.

Aj v tejto fyzicky náročnej súťaži uspela a umiestnila sa na 1. mieste. (dm)

Vydavateľ: Obec Papradno, 018 13 Papradno č. 315, IČO:00317594. **Redakčná rada:** Ing. Věra Lališová, e-mail: v.lalisova@gmail.com, Ing. Anna Pozníková, Mgr. Denisa Macošincová, e-mail: papradno@papradno.sk. **Príprava pre tlač:** Viera Petříková. **Tlač:** PNprint, Piešťany. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolene Okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg. číslo:** EV 3232/09, ISSN 1338-8037. **Redakcia nezodpovedá za obsah článkov uverejnených v novinách.** Zodpovedný je autor príspevku. **Cena výtlačku:** bezplatne.